

## 74/2008. (V. 22.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 493/2007. (XII. 18.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

### *Indokolás*

#### I.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 493/2007. (XII. 18.) OVB határozata ellen.

Az OVB vitatott határozatában megtagadta annak az országos népszavazás kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy pénznyerő automatát továbbra is csak játékkeremben és játékkaszinóban lehessen üzemeltetni?”

Az OVB a kifogással támadott határozatát arra alapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt választópolgári egyértelműség követelményének, mivel a kérdésben szereplő „pénznyerő automata” fogalma nem egyértelmű, „nem tudni, a pénzzel működő játékgépek milyen fajtái értendők alatta.” A határozati indokolás szerint a „pénznyerő automata” fogalma a választópolgárok számára egyértelműen nem értelmezhető fogalom, s mint ilyen nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek.

Az OVB határozat közzétételére a Magyar Közlöny 180. számában, 2007. december 21-én került sor, a kifogás előterjesztésére nyitva álló törvényi határidő 2008. január 5-én járt le.

A kifogást az indítványozó 2008. január 2-án nyújtotta be az OVB-nél, amely 2008. január 3-án - azaz a törvényes határidőn belül - érkezett meg az Alkotmánybíróságra.

A kifogásban kifejtett álláspont szerint nem megalapozott az OVB határozatnak az a megállapítása, mely szerint a kérdés nem felel meg a választópolgári egyértelműség követelményének.

Az indítványozó véleménye szerint az OVB „alaptalanul” és „jogellenesen” tagadta meg a kérdés hitelesítését. Álláspontja szerint a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés egyértelmű, mivel a kérdésben szereplő pénznyerő automata fogalmát a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 26. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza.

Az indítványozó utalt arra, hogy az Szjtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt törvényi fogalom meghatározásra tekintettel, a kérdésben más elnevezést nem tüntethetett fel.

Véleménye szerint az OVB az Szjtv. rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva, és ebből következően törvénytörő módon tagadta meg az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítését. Az indítványozó utalt továbbá arra is, hogy az OVB egy korábbi, a 321/2007. (IX. 12.) OVB határozatában hitelesítette annak az aláírásgyűjtő ívnek a mintapéldányát, amelyen az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelen kérdésben tartott népszavazást követő év január 1-jétől pénznyerő automatát csak játékkaszinóban lehessen üzemeltetni?”

Ezzel összefüggésben az indítványozó arra hivatkozott, hogy az OVB már korábban hitelesített egy olyan kérdést, amely tartalmazta a pénznyerő automata kifejezést, ami véleménye szerint azt támasztja alá, hogy az OVB „törvénytörő módon két mércét alkalmazott”.

#### II.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozata ellen benyújtott kifogást az alábbi rendelkezések alapján vizsgálta meg:

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)”

2. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt - hitelesítés céljából - be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

(...)”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.”

3. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

### III.

A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. A kifogásban kifejtett álláspont szerint nem megalapozott az OVB határozatnak az a megállapítása, mely szerint a kérdés nem felel meg az állampolgári egyértelműség követelményének. Az indítványozó érvelése szerint a kérdésben szereplő pénznyerő automata fogalmát az Szjtv. 26. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza, így a fogalom értelmezési kérdést nem vet fel. Az indítványozó szerint tekintettel az Szjtv. fogalommeghatározására más megfogalmazást a kérdésben nem alkalmazhatott. Az indítványozó álláspontja alátámasztásaként hivatkozott arra is, hogy az OVB a 321/2007. (IX. 12.) OVB határozatában már korábban hitelesített egy olyan kérdést, amely tartalmazta a pénznyerő automata kifejezést.

Az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában a népszavazásra feltett kérdés egyértelműségének vizsgálatához kapcsolódóan kifejtette: „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a népszavazáshoz való jog alanyi jogi jellegéből következően és e politikai jog teljesebb érvényesülése érdekében a népszavazásra szánt kérdés egyértelműségének megítélésekor, jogorvoslati eljárása során az Alkotmánybíróságnak megszorítóan kell értelmeznie saját hatáskörét. A népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. Az egyértelműség követelményének vizsgálata ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdés egyértelműen megválaszolható-e, azaz eldöntendő kérdés esetében arra „igen”-nel vagy „nem”-mel egyértelműen lehet-e felelni. Ahhoz azonban, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen.” (ABH 2001, 392, 396.)

Az Alkotmánybíróság több korábbi határozatában utalt arra, hogy az Nsztv. 13. § (1) bekezdése nem támaszt olyan követelményt a népszavazás kezdeményezőivel szemben, hogy a kérdés megfogalmazásakor pontosan használják a hatályos jogszabályok terminológiáját, illetőleg pontosan meghatározzák azt, hogy a népszavazási kezdeményezés mely jogszabályok módosítására, hatályon kívül helyezésére, vagy változatlan állapotban való fenntartására irányul [43/2007. (VI. 27.) AB határozat, ABK 2007. június, 565, 567.; 105/2007. (XII. 13.) AB határozat, ABK 2007. december, 1247, 1249.].

A vizsgált esetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Szjtv. indítványozó által felhívott 26. § (1) bekezdése pontosan meghatározza a pénznyerő automata fogalmát. Ennek értelmében „[p]énznyerő automatának

minősül a tétfizetés fejében játék céljára alkalmas mechanikusan vagy elektronikusan vezérelt berendezés, ha nyeres esetén a játékos bármely formában vagyoni értékű nyereségre válhat jogosulttá. Az állami adóhatóság dönt abban a kérdésben, hogy valamely berendezés pénznyerő automatának minősül-e.”

Az Szjtv. 26. § (3) bekezdése alapján pénznyerő automata csak játékkaszinóban vagy - kizárólag e célból alapított gazdasági társaság által - játékteremben üzemeltethető.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a vizsgált esetben a kérdés nem sérti a választópolgári egyértelműség követelményét. A kezdeményezésben szereplő eldöntendő kérdés „igennel”, illetve „nemmel” egyértelműen megválaszolható. A kérdés tartalma világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető, a választópolgár előre tudhatja (felmérheti) döntésének a várható következményeit.

A kérdésben szereplő pénznyerő automata az Szjtv. 26. § (1) bekezdésében pontosan definiált jogi fogalom, az pedig a kérdéssel szemben nem alkotmányos követelmény, hogy a kezdeményező pontosan megjelölje, hogy az adott fogalmat mely jogszabály tartalmazza. A vizsgált esetben a kérdés tartalmából az is megállapítható, hogy a kezdeményezés az Szjtv. 26. § (3) bekezdésében foglalt törvényi szabályozás fenntartására irányul. A kérdésben szereplő „továbbra is csak” fordulatból a választópolgár egyszerű nyelvtani értelmezéssel is megállapíthatja, hogy a kérdés mire (milyen tartalmú törvényi szabályozás fenntartására) irányul.

A fent kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés megfelel az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt választópolgári egyértelműség követelményének, ezért a kifogással támadott 493/2007. (XII. 18.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

*Dr. Bihari Mihály s. k.,  
az Alkotmánybíróság elnöke  
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Balogh Elemér s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Bragyova András s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Holló András s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Kiss László s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Kovács Péter s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Kukorelli István s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Lévy Miklós s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Paczolay Péter s. k.,  
alkotmánybíró*

*Dr. Trócsányi László s. k.,  
alkotmánybíró*